

Розпад СРСР виявився справою кількох років. Найчастіше процес пов'язують з добою горбачовської Перебудови (1985–1991). Можна почути думку, що крах держави відбувся швидше, а саме через заколот ДКНС у серпні 1991 року. Утім сформувавши певне цілісне уявлення про передумови та «винуватців» загибелі комуністичного режиму не є складним.

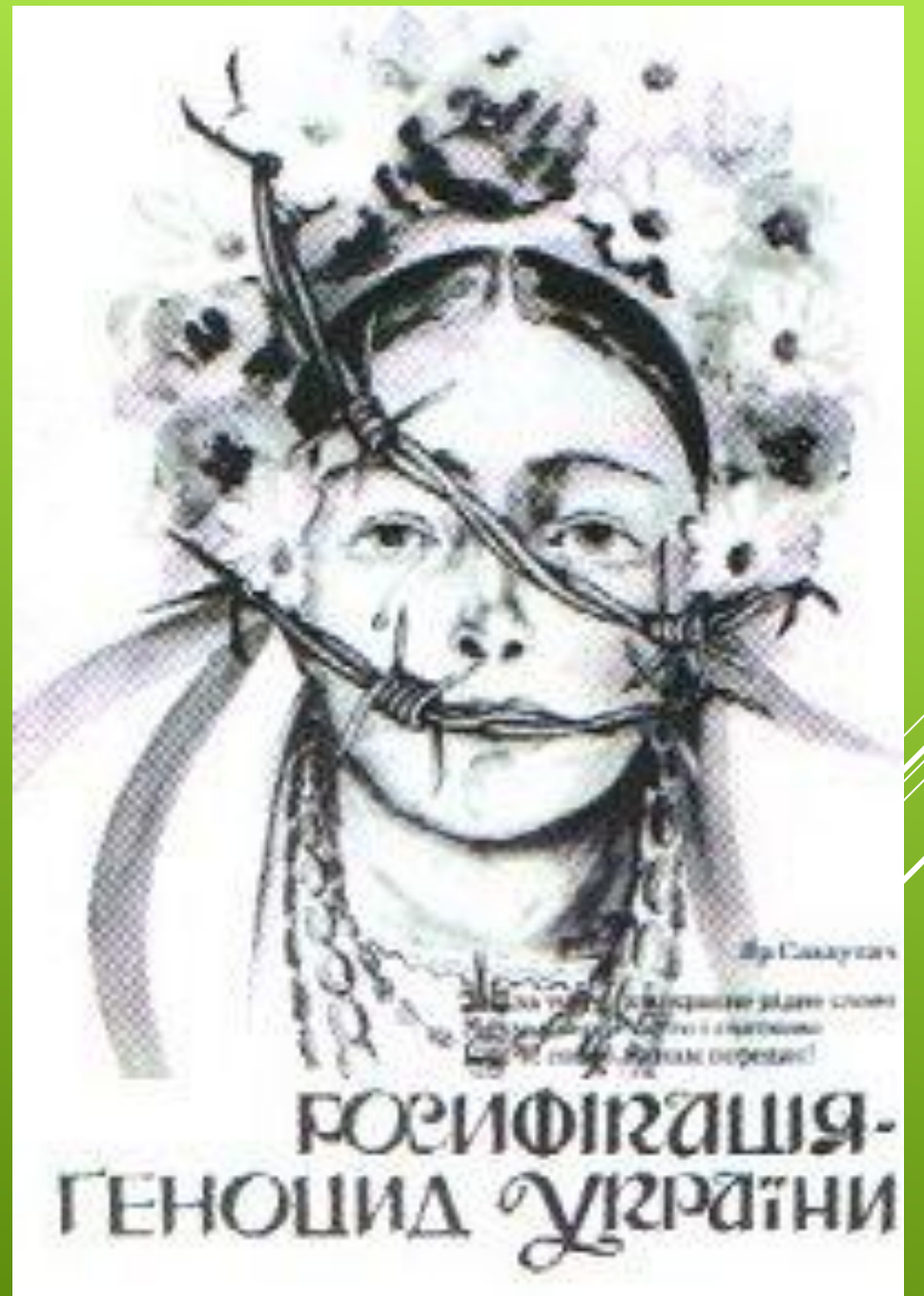

ПРИЧИНИ РОЗПАДУ СРСР:

1. Неефективності народного господарства, сировинному характері економіки, залежності від нафтодоларів.

2. Заморожуванні національних проблем та русифікації (реалізація концепції про радянський народ).

3. Різкому погіршенні економічного та соціального становища у кінці 1980-х років у всіх республіках.

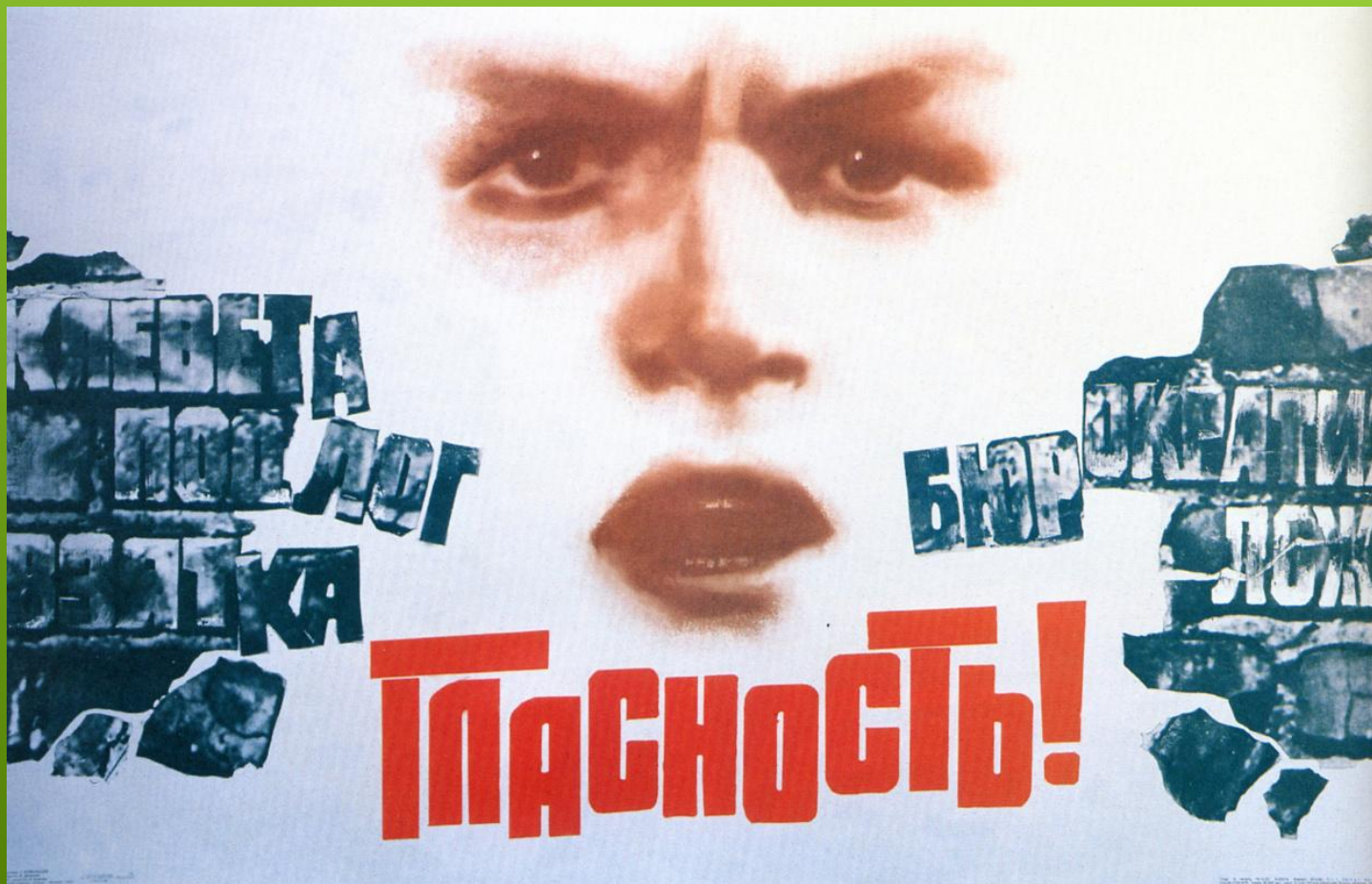

4. Наростанні напруги між республіканськими елітами та всесоюзним керівництвом в Москві (СРСР – формально федерація, по факту – унітарна країна).

5. По́жвавленні суспільно-політичного життя в усіх республіках під впливом політики гласності та лібералізації.

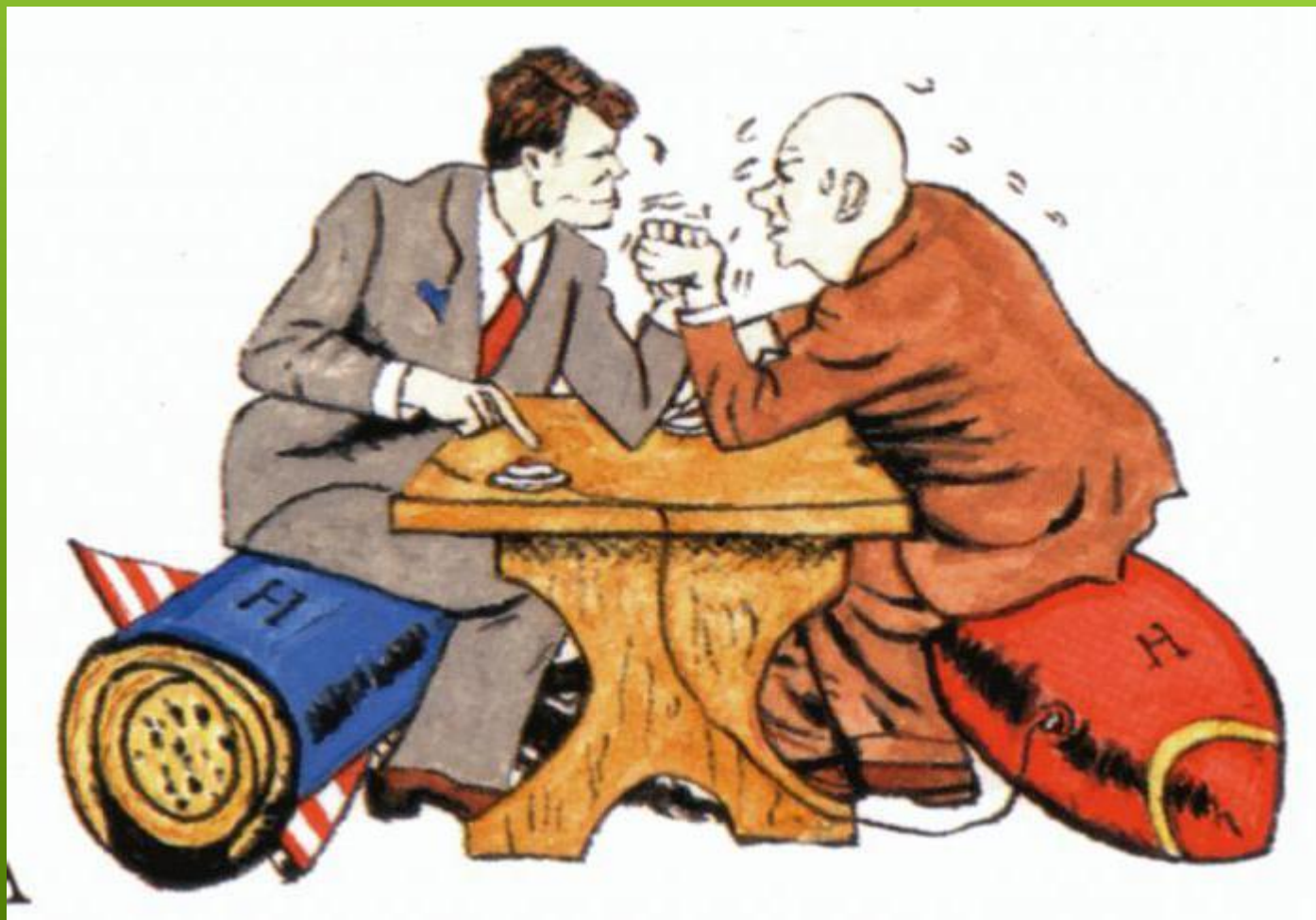

6. Втраті авторитету КПРС та розчаруванні в комуністичній ідеології;

7. Виснаженості держави від війни в Афганістані (1979–1989) та від гонки озброєння в рамках «ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ».

Тому уряд М. Горбачова був змушений відмовитися від старих підходів та започаткувати 1987 року реальну демократизацію суспільства. Цей крок не міг ураз покращити економічний стан, натомість призвів до втрати контролю всесоюзного центру над політичними процесами в республіках.

Юридично розпад СРСР оформився у грудні, коли лідери Білорусії (С. Шушкевич), Росії (Б. Єльцин) та України (Л. Кравчук) уклали Біловезьку угоду (7–8.12.) про розпуск Союзу та утворення СНД. 25.11.1991 року президент СРСР М. Горбачов склав повноваження, відмовившись від спроб реанімувати державу.

